

Kendelse
i
Faglig Voldgift
(FV 2013.0050)

Fagligt Fælles Forbund – Offentlig Gruppe
(advokat Peter Nisbeth)

mod

KL
for Kara/Noveren
(advokat Christian K. Clasen)

afsagt den 18. marts 2014

1. Indledning

Sagen angår fortolkningen af § 9 i Aftale om arbejdstid, forskudt tid, holddrift og rådigheds-vagt, indgået mellem KL og en række faglige organisationer, herunder Fagligt Fælles Forbund, sammenholdt med § 13, stk. 10, i Overenskomst for offentligt ansatte mellem KL og Fagligt Fælles Forbund. Parternes uenighed angår honoreringen af medarbejdere, som får inddraget en vagtlistefridag. Uenigheden er indbragt for en faglig voldgiftsret med forhandlingssekretær Knud Jensen og konsulent Kurt Hansen (valgt af forbundet), samt konsulent Jesper Lykke Christensen og konsulent Lars Ørskov Schmidt (valgt af KL) som medlemmer og med undertegnede højesteretsdommer Poul Søgaard som opmand.

2. Parternes påstande

Klager, Fagligt Fælles Forbund, har nedlagt følgende påstande:

Principalt: KL for Kara/Novoren skal anerkende, at for specialarbejdere skal alle arbejdstimer på en inddraget vagtlistefridag i alle tilfælde honoreres med 100 % overtidstillæg.

Subsidiært: KL for Kara/Novoren skal anerkende, at for specialarbejdere skal de tre første arbejdstimer på en inddraget vagtlistefridag, som er en hverdag, honoreres med 50 % overtidstillæg, mens efterfølgende timer honoreres med 100 % overtidstillæg.

Indklagede, KL for Kara/Novoren, har påstået frifindelse over for klagers påstande og har nedlagt følgende selvstændige påstand:

Fagligt Fælles Forbund tilpligtes at anerkende, at arbejde på en inddraget vagtlistefridag honoreres med tillæg på 50 % inden for almindelig arbejdstid og i øvrigt i overensstemmelse med overenskomstens § 13, stk. 10, dog med respekt for forskudttidsaftalens § 9, hvorefter arbejde i tidsrummet fra kl. 17 til kl. 6 på hverdage honoreres med tillæg på 100 %.

Klager har påstået frifindelse for indklagedes selvstændige påstand.

3. Sagens behandling

Under voldgiftsforhandlingen den 18. februar 2014 blev der afgivet forklaring af forhandlingssekretær i Fagligt Fælles Forbund, Offentlig Gruppe, David Gibson, faggruppelider i

Kara/Novoren Rikke Lundgaard, chefkonsulent i KL Jakob Reinholt og kontorchef i KL Nanna Abildstrøm.

Efter forhandling og votering kunne der ikke blandt de af parterne valgt medlemmer af voldgiftsretten opnås flertal for en afgørelse. Afgørelsen træffes derfor af opmanden. Der var enighed om, at afgørelsen kan træffes ved kendelse uden fuldstændig sagsfremstilling og uden gengivelse af forklaringerne og proceduren.

4. Overenskomstgrundlaget

I aftalen mellem KL og bl.a. Fagligt Fælles Forbund om arbejdstid, forskudt tid, holddrift og rådighedsvagt ("forskudttidsaftalen") 2011 hedder det i § 9:

”§ 9. Inddraget vagtlistefridag

Arbejde på en inddraget vagtlistefridag betragtes som overarbejde og honoreres efter de respektive overenskomsters regler herom, dog således at arbejde på hverdage (mandag-fredag) betales med 100 % overtidstillæg for alle timer mellem kl. 17.00. og kl. 06.00.”

I overenskomsten for offentligt ansatte mellem KL og Fagligt Fælles Forbund 2011 ("specialarbejderoverenskomsten") hedder det bl.a.:

”§ 12. Arbejdstid mv.

Stk. 1

Den normale ugentlige arbejdstid er gennemsnitlig 37 timer for dagarbejde.

...

Stk. 3

Den almindelige daglige arbejdstid lægges efter aftale mellem ansættelsesmyndigheden og den lokale afdeling af 3F – under hensyntagen til de lokale forhold – på følgende måde:

- som hovedregel på 5 arbejdsdage fordelt på ugens 5 første dage mellem kl. 07.00 og kl. 17.00,*
- ingen arbejdsdag kan normalt være over 10 timer eller under 4 timer,*
- den gennemsnitlige arbejdstid – jf. stk. 1 – kan opgøres over en periode på højst 8 uger, hvis der udarbejdes en plan, hvor den gennemsnitlige arbejdstid opnås i normperioden.*

...

§ 13. Overarbejde / deltidbeskæftigedes merarbejde

Stk. 1

Overarbejde er arbejde udover det antal timer, der efter § 12 er fastsat som normal arbejdstid den enkelte arbejdsdag for den pågældende.

...

Stk. 10

Overarbejdstillægget udgør

- 1. på hverdage (bortset fra lørdage, der er fastsat som frilørdage) de første 3 timer efter normal arbejdstids ophør: 50 %, øvrige timer 100 %,*
- 2. på lørdage, der er fastsat som frilørdage, fra kl. 7.00 til kl. 12.00: 50 % for de første 3 timer, øvrige: 100 % og*
- 3. på søn- og helligdage: 100 %.*

...

§ 16. Arbejde i forskudt tid, holddrift og rådighedsvagt

Aftale om arbejdstid, forskudt tid, holddrift og rådighedsvagt med tilhørende Aftale om hviletid og fridøgn gælder.

... ”

5. Andre faktiske oplysninger

Det er oplyst, at på Kara/Noveren, som er en fælleskommunal virksomhed, i 2007 er indgået en fortsat gældende lokal arbejdstidsaftale for driftsoperatører. Det hedder heri bl.a.:

”§ 3 Arbejdstilrettelæggelse

Stk. 1

De driftsoperatører, der er omfattet af denne aftale, er som samlet gruppe ansvarlige for at passe driftsoperatørfunktionen på vagtholdet ved forbrændingsanlægget året rundt jfr. Job- og personprofil. Driftsoperatørerne refererer på vagten til vagtchefen.

...

Stk. 3

I tilfælde af sygdom eller andet ikke-planlagt fravær hos en eller flere af driftsoperatørerne, skal driftsvagten foregå ved selvafløsning. Selvafløsningen foregår inden for den timepulje på 40 timer, som er afsat til hver enkelt driftsoperatør til fravær på grund af sygdom, barns 1. sygedag ...

...

§ 4 Overarbejde

§ 12 [nu § 13] i overenskomsten for specialarbejdere m.fl. er gældende for så vidt angår beordret overarbejde, der ligger ud over vagtdækning, selvafløsning og disponering af timer

... ”

Rikke Lundgaard har forklaret, at det på grund af lokalaftalen sjældent bliver aktuelt at beordre overarbejde, som skal honoreres efter overenskomstens bestemmelser om honorering af inddragne vagtlistefridage. Når det har været aktuelt, har virksomheden honoreret overtiden med et tillæg på 50 % for de første tre timer og med et tillæg på 100 % for de resterende timer.

Det fremgår af sagen, at arbejdstagersiden forud for overenskomstforhandlingerne i 2008 og 2011 med henblik på fornyelse af Aftale om arbejdstid, forskudt tid, holddrift og rådighedsvagt bl.a. foreslog, at inddragne vagtlistefridage altid skulle betales med 100 % overarbejdstillæg. Dette forslag blev i begge tilfælde afvist af arbejdsgiversiden og indgik således ikke i den fornyede aftale.

Under sagen er fremlagt Overenskomst for specialarbejdere i Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune mellem KL og bl.a. Fagligt Fælles Forbund. I denne overenskomst fremgår det af § 13, stk. 10, nr. 3, at overarbejdstillægget på søn- og helligdage samt hverdagsfridage udgør 100 %.

6. Parternes hovedsynspunkter

Klager har navnlig anført, at specialarbejderoverenskomstens § 13, stk. 10, nr. 1, fastslår et princip om, at arbejdsgiver kan pålægge overarbejde med 50 % tillæg i de første 3 timer umiddelbart efter arbejdstids ophør, mens alle øvrige overarbejdstimer honoreres med 100 % tillæg. Da en inddraget vagtlistefridag ligger mere end 3 timer efter den foregående dags normale arbejdstids ophør, skal alle timerne på den inddragne vagtlistefridag honoreres som ”øvrige timer” med et tillæg på 100 %, uanset på hvilken ugedag den inddragne vagtlistefridag falder. Udgangspunktet i specialarbejderoverenskomsten er derfor, at overarbejde honoreres med et tillæg på 100 %, alene med den undtagelse, at tillægget for de første 3 timer efter normal arbejdstids ophør kun er 50 %. I det mindste må klager have medhold i den subsidiære påstand, som svarer til den praksis, der følges på Kara/Novoren. Forslagene til overenskomstfornyelserne i 2008 og 2011 var ikke fremsat af hensyn til Fagligt Fælles Forbund, som mente allerede at have sikret den foreslåede retsstilling i specialarbejderoverenskomsten, men af hensyn til andre af de forbund, som var omfattet af forskudttidsaftalen, og af hensyn til KL’s ønske om forenkling af overenskomsterne.

Indklagede har navnlig anført, at når en vagtlistefridag inddrages på en hverdag, bliver frida- gen konverteret til en almindelig arbejdsdag. Det indebærer, at honoreringen af en sådan arbejdsdag som overarbejde sker med et tillæg på 50 % i normal arbejdstid og i øvrigt med tillæg som anført i specialarbejderoverenskomstens § 13, stk. 10. Det må også have været klagers opfattelse af overenskomsten, når henses til de fremsatte krav ved overenskomstfor- handlingerne i 2008 og 2011 om honorering med 100 % tillæg for alle arbejdstimer på ind- dragne vagtlistefridage. Det er et almindeligt arbejdsretligt princip, at en part ikke ved vold- gift kan opnå, hvad der ikke kunne opnås ved forhandling. Klager har ikke ført bevis for, at overenskomsten skal forstås som hævdet af klager. Heller ikke klagers subsidiaire påstand har støtte i ordlyden af de gældende overenskomstbestemmelser. Skulle der være tvivl om for- tolkningen af bestemmelserne, må den mindst byrdefulde fortolkning lægges til grund. Ind- klagedes forståelse af overenskomsten støttes endvidere ved en sammenligning med special- arbejderoverenskomsten for Københavns Kommune og Frederiksberg Kommune, som i mod- sætning til den omtvistede overenskomst indeholder særskilt hjemmel for 100 % tillæg for alle timer på inddragne hverdagsfridage.

7. Opmandens bemærkninger og afgørelse

Af § 9 i Aftale om arbejdstid, forskudt tid, holddrift og rådighedsvagt (forskudttidsaftalen) fremgår, at arbejde på en inddraget vagtlistefridag betragtes som overarbejde og honoreres efter de respektive overenskomsters regler herom, dog således at arbejde på hverdage (man- dag-fredag) betales med 100 % overtidstillæg for alle timer mellem kl. 17.00 og kl. 6.00.

For de medarbejdere, som tvisten under denne sag angår, skal arbejde på en inddraget vagtli- stefridag – bortset fra de timer, der er nævnt i forskudttidsaftalens § 9 – derfor honoreres i overensstemmelse med § 13, stk. 10, i specialarbejderoverenskomsten. Det bemærkes herved, at der ikke er grundlag for at antage, at der har været en fælles forståelse mellem overens- komstparterne om anvendelsen af § 13, stk. 10, i en sådan situation.

Ved anvendelsen af § 13, stk. 10, i specialarbejderoverenskomsten på inddragne vagtlistefri- dage må det tages i betragtning, at § 13, stk. 10, er udformet med henblik på honorering af overarbejde i sædvanlig forstand, det vil sige arbejde ud over det antal timer, der efter § 12 er fastsat som normal arbejdstid den enkelte arbejdsdag for den pågældende, jf. § 13, stk. 1. For så vidt angår inddragne vagtlistefridage gælder, at der ikke er fastsat nogen normal arbejdstid på den inddragne dag. Der foreligger derfor heller ingen ”normal arbejdstids ophør” den

pågældende dag. Det bemærkes herved, at ”normal arbejdstids ophør” ikke med mening kan antages at henvise til arbejdstids ophør den senest forudgående arbejdsdag. Det forekommer endvidere ikke at være en naturlig forståelse af § 13, stk. 10, at erstatte normal arbejdstid den pågældende dag med tidsrummet mellem kl. 07.00 og kl. 17.00, hvor den almindelige daglige arbejdstid som hovedregel skal lægges, jf. § 12, stk. 3. Det forekommer heller ikke at være en naturlig forståelse at erstatte normal arbejdstid den pågældende dag med den daglige arbejdstid, som er den mest almindelige for den berørte medarbejder. Der må derfor for så vidt angår honorering af inddragne vagtlistefridage ses bort fra ordene ”efter normal arbejdstids ophør”.

Fagligt Fælles Forbunds principale påstand har ikke støtte i ordlyden af § 13, stk. 10. Tværtimod viser trinopdelingen i bestemmelsen, at meningen har været, at der skal være forskel på hverdagstillægget og lørdagstillægget og forskel på søn- og helligdagstillægget og lørdagstillægget. Hertil kommer, at en imødekommelse af klagers principale påstand ville føre til en retsstilling svarende til, hvad bl.a. klager ved overenskomstfornyelserne i 2008 og 2011 forges søgte indført i overenskomsten.

Fagligt Fælles Forbunds subsidiære påstand forekommer at rumme den mest nærliggende forståelse af retten til overtidsbetaling for inddragne vagtlistefridage. Et tillæg på 50 % for de første 3 timer på en hverdag (mandag-fredag), forudsat disse timer ikke ligger mellem kl. 17.00 og kl. 06.00, og et tillæg på 100 % for de resterende timer passer bedst med forståelsen af § 13, stk. 10, nr.1, når der skal ses bort fra ordene ”efter normal arbejdstids ophør”. Derved bibeholdes også trinopdelingen i § 13, stk. 10, idet tillægget for de første 3 timer på frilørdage på 50 % alene gælder, når disse timer ligger mellem kl. 07.00 og kl. 12.00, mens resten af timerne på inddragne lørdage honoreres med et tillæg på 100 %, og tillægget på søn- og helligdage er 100 % for alle timer.

Efter det anførte frifindes indklagede for klagers principale påstand, mens klager får medhold i sin subsidiære påstand og frifindes for indklagedes selvstændige påstand.

Thi bestemmes:

KL for Kara/Noveren skal anerkende, at for specialarbejdere skal de tre første arbejdstimer på en inddraget vagtlistefridag, som er en hverdag, honoreres med 50 % overtidstillæg, mens efterfølgende timer honoreres med 100 % overtidstillæg.

KL for Kara/Noveren frifindes for Fagligt Fælles Forbunds principale påstand.

Fagligt Fælles Forbund frifindes for KL for Kara/Noverens selvstændige påstand.

Hver part skal bære egne sagsomkostninger samt betale halvdelen af udgiften til opmanden.

København, den 18. marts 2014

Poul Søgaard